SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 62. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 3, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го КВІТНЯ 1991 Ч. 62. РІК XCVIII.

Р. НІКСОН ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

Київ (УКРІНФОРМ). — Тут 27-29-го березня перебував колишній американський президент Річард Нiксон. Гостя 28-го березня прийняв голова Верховної Ради Української ССР Леонід Кравчук, який ознайомив Нiксона з особливостями праці українського парламенту, підкреслив, що з прийняттям декларації про державний суверенітет республіка прагне зайняти гідне місце в загальноевропейському процесі, встановити взаємовигідні відносини з усіма країнами і насамперед з тими, де є українська діяспора. Проведені 17-го березня всесоюзний референдум і республіканське опитування показали, що більшість населення республіки хоче бачити Україну незалежною рівноправною державою у складі оновленого союзу.

Під час розмови з Л. Кравчуком гість значну увагу приділив питанням взаємовідносин республік з центром, цікавився думкою співрозмовника про президента СССР Михаїла Горбачова та Бориса Єльцина.

Того ж дня Річард Нiксон мав зустріч з керівництвом Руху. Про роботу опозиції в парляменті, про цілі й завдання Руху поінформували гостя Іван Драч, Дмитро Павличко, Михайло Горинь, Володимир Пилипчук, Сергій Головатий та інші.

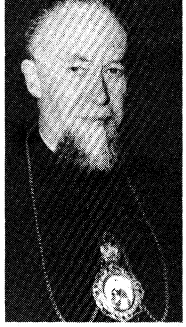
Колишній президент ЗСА Р. Нiксон розповів про українців, які живуть у ЗСА, про те, як вони зберігають і цінують рідну мову, культуру, звичаї. Розповів, що сам неодноразово був присутній на імпрезах, організованих українцями. „Я вже сьомий раз приїхав до СССР і другий раз на Україну. Але вперше зустрівся тут не тільки з офіційним керівництвом, але і з лідерами опозиції. Це дуже важливий і позитивний факт, який, на мою думку, промовисто свідчить про великі зміни в країні і в республіці. А досягти їх, вважаю, можливо лише саме при наявності опозиції. У сферу інтересів ЗСА не входить розпад СССР. Разом з тим не можна ігнорувати той факт, що багато совєтських республік наполягають на наданні їм незалежності", — заявив Р. Нiксон.

ЛЬВІВ УРОЧИСТО ВІТАВ ПОВОРОТ ВЛАДИКИ М. І. ЛЮБАЧІВСЬКОГО

ГЛАВА УГКЦ МОЖЕ СТАТИ ПАТРІЯРХОМ

Львів. — Згідно з повідомленнями пресового агентства Ассошіейтед Пресс, в суботу, 30-го березня, понад 25,000 вірних Української Католицької Церкви зібралося перед катедральним собором св. Юра щоби привітати з приїздом на рідну землю після 53-літнього вигнання свого духовного провідника та Верховного Архиєпископа і Кардинала Мирослава Івана Любачівського.

Як повідомило агентство Ройтерс у вівторок, 2-го квітня, Владика Любачівський сказав кореспондентам у Львові, що глава Української Греко-Католицької Церкви стане Патріярхом згідно з обіцянкою Папи Івана Павла II. Покищо підтвердження цього з Ватикану нема.

М. І. Любачівський

Висівши з літака на Львівському летовищі, 76-літній Патріярх УКЦеркви опустився навколішки і поцілунком привітався з рідною землею. Промовляючи до тих, що зустрічали його на летовищі він сказав: „Перекинуто сторінку історії, розпочинається нова ера, проминули гіркі роки нашої Голгофти — мучеництва та кровопролиття, приходить пора відродження і воскресіння".

Дальше у звідомленні говориться, що Українська Католицька Церква була знищена-ліквідована Сталіном у 1946 році, а все майно передане Російській Православній Церкві. Коротко розповідається про те, хто такі українці католики, про вихід Церкви з підпілля, її легалізацію минулого року, а з тим і поворот катедрального собору св. Юра вірним. Наведено також короткою біографію Кардинала М.І. Любачівського.

У звідомленні сказано, що тисячі українців із синьо-жовтими прапорами по обидвох сторонах дороги з летовища вітали Владику, а ще додаткових 20,000 зібралися довкола катедрального собору св. Юра, щоби бути учасниками цієї історичної події. Багато з тих, що вітали Владику, заявляли, що відродження українського католицизму йде в парі з рухом за українську самостійність.

У неділю, вранці, 31-го березня, тисячі вірних знову зібралися перед катедральним храмом св. Юра на Божественну Літургію, що її в асисті українських католицьких єпископів з цілого світу відправив Владика Любачівський. По полудні „благородного вигляду білобородий Кардинал з золотим жезлом" промовляв до народу з балькону Оперного Театру в середмісті Львова. За обрахунками поліції 10,000 народу зібралося на площі перед Оперним Театром, створивши суцільне море синьо-жовтих українських прапорів. Львів — це центр відродженої Української Католицької Церкви та самостійницького руху в республіці. Місцеві політичні діячі сподіються від Верховного Архиєпископа підтримки обидвох.

Кінчається звідомлення фактажем про те, що Українська Католицька Церква в СССР нараховує до 5 міл. вірних і додаткових один до двох міл. у Канаді, ЗСА, Австралії та інших країнах.

Святкують в Україні за Григоріянським календарем, тож і приїзд Патріярха припав на Вербну Неділю, а за тиждень святкуватимуть Воскресіння Христа в Українській Католицькій Церкви в Україні.

СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ ТРИВАЄ

Москва. — Вуглекопи західного Сибіру загрозили, що затоплять шахти водою, якщо їхні умови не будуть виконані. Вуглекопи настоюють на тому, щоб Верховна Рада РСФСР задовільнила їх економічні і політичні вимоги.

Керівник страйкарів Кузбасу Анатолій Малихін попередив, що страйкарі „мають намір затопити шахти" у відповідь на інертні дії уряду, який відмовляється прислухатися до їхніх вимог. Звертаючись до членів Верховної Ради РСФСР, А. Малихін попросив їхньої підтримки. Він сказав, що потрібно створити спеціяльну комісію, до складу якої входили б представники чотирьох республік, де тепер відбуваються страйки гірників, які почалися 1-го березня цього року. Загальна кількість страйкарів досягла 300,000 осіб, чверть всіх вуглекопів країни.

Шахтарі вимагають поліпшення умов праці і проживання, а також збільшення платні вдвічі. Серед політичних вимог вуглекопів — резигнація Михаїла Горбачова з посту президента країни і вибори нового парляменту Російської федерації.

Генеральний секретар М. Горбачов і совєтський прем'єр-міністер Валентин Павлов зустрінуться у вівторок, 2-го квітня, зі страйкуючими вуглекопами. Повідомляючи про це, московська газета „Ізвєстія" підкреслює, що спочатку генеральний секретар і прем'єр запропонували зустрітися тільки з вуглекопами, які не брали участи у страйку. Однак депутати Верховної Ради Російської федерації переконали Горбачова і Павлова прийняти і представників страйкуючих.

Своє рішення зустрітися зі страйкарями М. Горбачов прийняв після того, як вуглекопи Кузбасу загрозили затопити шахти, якщо не будуть виконані їхні вимоги.

Незалежне інформаційне агентство Інтерфакс повідомило, що Горбачов звернувся до Верховної Ради СССР з просьбою прийняти більш строгі закони проти шахтарів.

Виявлено ушкодження на АЕС

Київ (УКРІНФОРМ). — З управління південно-західньої округи Держпроматомнагляду СССР повідомили, що в четвер опівночі, 28-го березня, працівники реакторного цеху ч. 1 Південно-Української Атомної Електростанції виявили збільшення протікання води з першого контура в герметичну захисну оболонку. З дозволу головного інженера провели огляд обладнання й підтвердили витікання води першого контура в результаті дефекту допоміжного трубопроводу. В годині 4:18 ранку за вказівкою головного інженера бльок зупинили для усунення дефекту.

Начальник управління південно-західньої округи Держпроматомнагляду А. Денисенко заявив кореспондентам, що нічого надзвичайного не сталося, радіоактивних викидів в атмосферу понад допустимі норми не було. Бльок зупинено на півтори-дві доби для усунення дефекту.

Д-р І. Гвозда переобраний головою Округи УНСоюзу Сиракюзи-Ютика

Сиракюзи, Н. Й. (В. Корчинський). — В суботу, 2-го березня, тут в залі Українського Народного Дому відбулися Річні загальні збори Окружного Комітету відділів УНСоюзу в Сиракюзах і Ютиці.

В нарадах взяли участь: Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу та Володимир Корчинський, головний радний. Присутній на зборах також був почесний член Головного Уряду УНСоюзу Володимир Запаранюк. Збори відкрито молитвою, яку провів о. диякон д-р Мирон Ткач, а хвилинною мовчанкою вшановано померлих членів в окрузі.

Д-р І. Гвозда

Після ствердження правосильности зборів був вибір Президії, яку очолив д-р Іван Гвозда, а В. Корчинський прийняв обов'язки бути секретарем зборів.

Першим звітував голова Округи д-р Гвозда. В своєму звіті він згадав про ювілей 95-річчя УНСоюзу, який Округа відзначила у формі концерту-бенкету в жовтні 1990 року. Д-р Гвозда також згадав за концерт чоловічого хору із Львова „Гомін" разом із „Смерічкою" та тріо „Світлиця" в Сиракюзах, яким займався Окружний Комітет.

(Закінчення на стор. 3).

Бюро „Сковп" відкриває відділ в Банку „Певність" в Чикаґо

Нюарк, Н. Дж. — Українське бюро подорожей в Ню Джерзі „Сковп" та 1-ий Український Федеральний Щадничий Банк „Певність" в Чикаго завершили умову про відкриття відділу „Сковп" в приміщеннях Банку „Певність". Обидві сторони вважають, що для вигоди зростаючої клієнтури туристів в Україну, відкриття бюра в Чикаго є дуже потрібне і практичне.

Бюро подорожей в Чикаго служитиме українській громаді середньо-північних стейтів повними услугами, включаючи групові подорожі до всіх країн світу, індивідуальні квитки на всі летунські лінії, тури в Україну та полагодження із цим зв'язаних еміґраційних справ та інше.

В редакції „Свободи": адв. Юліян Куляс, президент Банку „Певність" в Чикаго, Марійка Гельбіг, шеф бюра „Сковп" (справа) і її асистентка Христина Бонакорза інформують про відкриття відділу бюра „Сковп" в Чикаго.

Подорожне бюро „Сковп" в Чикаго буде відкрите під час всіх урядових годин Банку „Певність", що уможливить клієнтам полагодження справ також у вечірніх годинах та в суботи.

В. Стуса посмертно нагороджено премією ім. Т. Шевченка

Київ. — Рада Міністрів України видала постанову про присудження державних премій Української ССР ім. Тараса Шевченка в галузі літератури, журналістики і мистецтва 1991 року.

Премії присуджено: у галузі літератури Василеві Стусові (посмертно) за збірку поезій „Дорога болю", у галузі журналістики і публіцистики — Іванові Дзюбі за серію публіцистичних виступів „Бо то не просто мова, звуки...", статті „Україна і світ", „Чи усвідомлюємо національну культуру як цілісність?"; в галузі музики Юлієві Мейтусові за цикл романсів і балад на вірші совєтських поетів та хоровий цикл на вірші О. Твардовського; в галузі кінематографії Володимирові Костенкові (посмертно); Миколі Шудрі — авторам сценаріїв, Роланові Сергієнкові — режисерові, Олександрові Ковалеві — операторові за документальні фільми „Відкрий себе", „Тарас", „Перед іконою" Української студії хроніко-документальних фільмів; Сергієві Параджанову (посмертно) — режисерові-постановникові, Юрієві Іллєнкові — операторові, Ларисі Кадочниковій — виконавиці ролі Марічки, Георгієві Якутовичеві — художникові за фільм „Тіні забутих предків" київської кіностудії художніх фільмів ім. Олександра Довженка.

За кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва признано нагороду Іванові Біликові за історичний твір „Золотий Ра".

„Ню Йорк Таймс" помістив листа В. Дончика

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з 28-го березня помістив аж три листи у відповідь на статтю С.Ф. Когена п.н. „Горбачов Великий", що появилася 11-го березня. Автором першого довгого листа є д-р Віталій Дончик, гість-викладач в Ратґерському університеті, сам член Академії Наук України.

У своєму листі він виражає інтелектуалів, політиків, журналістів, які всеціло станули по стороні справжньої гласности та нового напрямку політики і яких Горбачов усунув із кола своїх співробітників або доручив повернутися до старих методів комуністичної діялектики.

В. Дончик стверджує, що Горбачов ніяк не має наміру змінити свою ідеологію і систему праці в совєтській дійсності. Д-р В. Дончик подає також дві найважливіші справи, які повинні бути розв'язані в СССР — це проблема національностей і децентралізації. На кінці д-р В. Дончик ставить питання чому американці, включно із Білим Домом, так бояться поділу совєтської імперії. І він застановляється чи не було б для ЗСА краще мати зв'язок із вільними суверенними державами, як з політичними, військовими і економічними силами сьогоднішнього СССР.

Газети навчають мов

Ужгород (І. Сідей). — На Закарпатті, де поряд з українцями проживають мадяри та представники інших національностей, багато хто володіє двома-трьома мовами. Проте є чимало і тих, які слабо можуть спілкуватися зі своїми краянами і прагнуть заповнити цю прогалину. Саме таким людям і вирішили допомогти обласні газети „Новини Закарпаття" і мадярськомовна „Карпаті Ігаз Со" („Карпатське Правдиве Слово").

Провівши належну організаційну і підготовчу роботи, редакції обидвох видань вирішили вести на своїх сторінках силами кваліфікованих фахівців курси української та мадярської мов. З цією метою визначено день виходу обмінних сторінок. І ось „Карпаті Ігаз Со" надрукувала перші лекції української мови, а її українська сестра — мадярські. Читачі відгукнулися на ініціятиву ужгородських журналістів та спеціялістів численними вдячними листами.

Поставили п'єси Лесі Українки

Луцьк (Василь Льє). — Тут відбувся Всеукраїнський фестиваль вистав за творами Лесі Українки, присвячений 120-річчю з дня народження поетеси.

Це перший випадок в Україні, коли програму театральної імпрези становили п'єси лише одного автора. Зумовлене це не лише „ювілейними" причинами: адже драматургічна спадщина видатної поетеси досі в більшості залишається непізнаною, ґрунтовно недослідженою.

На фестивалі не відзначалися нагородами окремі вистави, але ряд мистців нагороджено пам'ятковими дипломами та грошовими преміями.

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Менахем Беґін заявив, що Голяндські височини є складовою частиною ізраїльської території і що він надіється, що теперішні керівники уряду „обороннятимуть всіма засобами територіяльну непорушність кордонів", сказав журналістам 77-річний політик, який відійшов на пенсію в 1983 році. Ізраїль захопив Голяндські височини від Сирії у шестиденній війні в 1967 році. Тоді до Ізраїля були прилучені також смуга Ґази і західній берег ріки Йордан. Тепер уряд Сирії поставив справу звороту Голяндських височин передумовою для започаткування переговорів з Ізраїлем у справі підписання мирового договору.

РЕДАКТОР ЯПОНСЬКОГО журналу „Фрайді" повідомив, що він скоро надрукує інформації і фотознімки, які свідчитимуть про те, що південнокорейський літак зістрілили совєтські воєнні літаки в районі острова Сахалін 1-го вересня 1983 року. Фотографії зроблені кілька років тому совєтськими водолазами були передані японському виданню видавництвом газети „Ізвєстія". На покладі збитого пасажирського літака загинули тоді 63 американців і 26 японців. Південнокорейський уряд, від імени родин, які загинули в цьому випадку, домагається не тільки нового слідства, але й відповідної суми відшкодування для родин пошкодованих.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ПАТРІЯРХ Російської Православної Церкви Алексій II відвідав в офіційному характері Єрусалим. Патріярх має намір виповнити свою „місію" на протязі п'ятьох днів і напередодні Великодня повернеться в Москву. Разом з Патріярхом до Єрусалиму прибуло 35 „паломників", що нібито мало б вказувати на відродження давньої традиції російського паломництва до Святої землі. На летовищі Бен Гуріон Алексій II заявив, що за приблизно два-три місяці з СССР до Ізраїля прибуде більша кількість вірних. По дорозі до місця замешкання російського духовенства спали під ноги квіти. Він має в пляні відвідати російські православні церкви і зустрінутись з прем'єр-міністром Іцаком Шаміром.

КОРЕСПОНДЕНТИ ІНФОРМУЮТЬ, що льояльні диктаторові Саддамові Гуссейнові військові частини в числі 150,000 вояків, ракетні і артилерійські з'єднання і воєнні гелікоптери перевели головну офензиву на північні проти курдських повстанців і звільнили від окупації місто Кіркук, центр оливної продукції, яке знаходилось в руках курдів. **Хоча курди ще офіційно не повідомили про віддачу міста, але натомість іракська телевізія показала урвики з Кіркуку, які вказують на присутність військ С. Гуссейна в місті.**

СПРАВА І. ДЕМ'ЯНЮКА НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Ню Йорк. — Каблева телевізійна станція Arts and Entertainment повідомила що у неділю, 7-го квітня, о год. 8-ій вечора висвітлить документальний фільм британської продукції про справу Івана Дем'янюка під назвою „Іван Грозний — справа помилкової ідентифікації?" **Цей документальний фільм висвітлює проблеми прокуратури, що могли довести до помилкового засуду обвинуваченого І. Дем'янюка в Ізраїлі 1988 року.**

Без суверенітету не буде власної валюти

Одеса (УНІАР). — Тут 23 березня обласна газета „Чорноморська Комуна" опублікувала інтерв'ю з народним депутатом України Олександром Ємцем. Чимало питань торкалися власної республіканської валюти. О. Ємець підкреслив, що вирішити питання запровадження власної валюти можна тільки за умов реального суверенітету. І хоч підготова праця в цьому напрямку ведеться, реальної перспективи для введення української грошової одиниці найближчим часом депутат не бачить.

Щодо збройних сил, то О. Ємець вважає, що Україна повинна мати власну армію, але стратегічний ядерний потенціял має бути під контролем для союзу держав. Про ставлення до суміщення партійних і державних постів О. Ємець зауважив, що республіканський закон про місцеве самоврядування забороняє суміщення посад, але досі в Україні є багато прикладів, коли голова місцевої ради є водночас і секретарем комітету Компартії.

З приводу арешту Степана Хмари, О. Ємець заявив, що у представленні про притягнення до кримінальної відповідальности і арешт С. Хмари прокурор України Михайло Потебенько допустився серйозних порушень.

З неофіційних джерел повідомляють, що поширена нарада обласної організації УРП в Одесі розглянула чисельні факти порушень під час референдуму в Одеській області. Свою тактику на майбутнє одеська організація УРП визначила як демократичний націоналізм.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ губернатор Вірджінії Даглас Вайлдер звернувся з офіційним проханням до Федеральної виборчої комісії, щоби зареєструвати створений ним комітет, який займається розглядом можливостей Д. Вайлдера кандидувати на президента країни. Речник вищезгаданої комісії Фред Ейленд сказав журналістам, що він уважає прохання Д. Вайлдера, як підтвердження його рішення змагатися за пост президента. Даглас Вайлдер є першим в історії негром, який був обраний губернатором стейту, де білі становлять велику більшість. Губернатором він був обраний у листопаді 1989 року, при чому ніколи не скривав того, що його метою є Білий Дім. Д. Вайлдер є одним з кількох демократів, які призадумуються над можливостями висувати свої кандидатури на пост президента. Іншими кандидатами є сенатор Пол Цонгас, колишній сенатор Джордж МкГоверн і можливо сенатор Алберт Ґор.

ВЖЕ МИНУЛО БІЛЬШЕ, ЯК два місяці від коли союзні літаки збомбардували нуклеарні реактори та збройно-дослідні центри в Іраку, але ЗСА й досі не знають чи ті налети знищили 27.6 фунтів урану, з котрого можна б продукувати одну атомову бомбу. Високі урядові чинники, твердять, що про долю цього небезпечного в руках Іраку матеріялу можна буде довідатись аж тоді, як Міжнародна агенція атомової енергії переведе свою наступну піврічну перевірку в Іраку. У Відні, де знаходиться осідок згаданої агенції її речник заявив, що така перевірка мала б відбутися нормально цієї весни, але з уваги на війну нової дати не узгіднено.

У ВАШІНҐТОНІ СЕКРЕТАР Скарбу Ніколас Брейді сказав, що коли б Конгрес погодився на пропонований Урядом законопроект і якби економіка країни поправилась, тоді не потрібно було б вживати **гроші** платників податків на ратунок банкротових банків у ЗСА. Даючи інтерв'ю у своєму бюрі кореспондентам, Н. Брейді заторкнув цілий ряд інших проблем, а одною з головних є його думка, що Резолюційно-довірочна корпорація, яка займається наглядом над ратуванням щадничо-позичкових установ не зможе завершити своєї праці до літа 1992 **року**, як цього вимагає закон, і треба буде цей закон продовжити. Він також уважає, що ЗСА не повинні допомагати у відбудові Іраку, як це зробили у випадку Німеччини та Японії по закінченні Другої світової війни, аж доки Саддам Гуссейн є при владі. Секретар Скарбу сподівається на днях, звіту від працівників свого департаменту, який викаже, що Саддам Гуссейн має заховані гроші в ЗСА та інших західніх країнах. Він також підкреслив, що з уваги на поведінку СССР у Прибалтиці, ЗСА не збираються давати Москві нових позичок чи інших фінансових допомог. На закінчення Н. Брейді сказав, що коли Конгрес схвалить обнижання податків соціяльного забезпечення, то він буде доражувати Президентові накласти вето.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Самогубні ходи М. Ґорбачова

Совісний біограф Міхаїла Ґорбачова повинен підкреслити одну з найбільш характеристичних рис цього діяча: він уміє сам своїми дуже нерозумними ходами приспорювати собі ворогів. Поминаємо вже його засадничу помилку, що не можна одночасно зберегти владу і бути вірним комунізмові, бо комунізм, знанавиджений різнонаціональними масами імперії, і партійний квиток у величезній більшості зберігають люди не з ідейних, а користолюбних причин. Лишаючи на боці цю засадничу помилку Ґорбачова, він придумує щораз щось нове, що підриває його позицію. Поширення прав і компетенцій війська і КҐБ відбулося всупереч настроям мас: ні один нарід у світі не любить, щоби в його країні правила поліція. Озброєний вояк і каґебіст на вулиці коле в очі прохожим. Щоб позбутися свого найголоснішого критика й суперника Бориса Єльцина, Ґорбачов взявся за мобілізацію комуністичної більшости в так званому парляменті Російської Федеративної ССР, щоб скинути Єльцина зі становища президента. Це спонукало прихильників Єльцина організувати нову масову демонстрацію — у користь Єльцина. Правильно розуміючи, що на такій новій масовій демонстрації тисячі учасників кричатимуть проти нього, Ґорбачова, він заборонив усі прилюдні збори, маніфестації й демонстрації. Але ж місто Москва є не тільки столицею Союзу, а й столицею Російської Федеративної ССР і вона належить до юрисдикції і центрального уряду Союзу, і міської управи. Її голова, Ґавріл Попов, є прихильником Єльцина і разом із Єльцином виступив з Компартії у минулому році. Ясно, що Міська управа Москви заявила, що заборона Ґорбачовим демонстрації є „нелеґальною" і тому нікого не обов'язує. Ясно теж, що ця заборона вигнала на вулиці Москви в минулий четвер ще більші маси людей, як їх було б без цього нерозумного ходу Ґорбачова. Важкими вантажними автами заставлено всі входи на Красну площу і військо та поліція дбали, щоб там не зформувався похід демонстрантів. Все таки десятки тисяч демонстрантів помаршували бічними вулицями. Ґорбачов не підірвав позиції Єльцина, а ще більше, здається, скріпив її, бо непотрібно заманіфестував перед цілим світом, що боїться Єльцина.

Як передбачено у коментарі з приводу нещасного референдуму про „єдність" СССР, — референдум мало має реального політичного значення і про нього вже неначе забули. Зате величезне значення мають страйки сталеварників і вуглекопів. На цю тему є широкі вістки й першорядний коментар у „Ню Йорк Таймсі" з 26-го березня ц.р. Дописувач з Москви признає, що страйки не є так пляново зорганізовані й керовані, як це робила у Польщі робітнича організація „Солідарність", але в обох випадках страйки мали і мають суто політичний характер, а не утилітарний. Страйкуючим не йдеться про підвищення платень, а про провал комунізму. Страйкуючі вуглекопи у вугловому басейні Новокузнєцка, так само, як у Донецькому басейні в Україні, виразно й голосно заявляють, що вони борються проти комунізму і проти Ґорбачова. На одному транспаренті страйкарів у Новокузнєцку написано: „Після шести років перестройки я мушу купувати підштанці на чорному ринку". Було б смішно, якщо б не було сумно...

Можна почути голоси, що Ґорбачова підтримуватиме Америка як конрагента у переговорах про редукцію різних родів зброї, і підтримуватиме як партнера на терені Ради Безпеки ОН. Такий здогад анахронічний, — приязнь з Ґорбачовим здається закінчилася. Державний секретар Джеймс Бейкер переконався під час своїх недавніх відвідин Москви, що тепер у справах зброї не рішає Ґорбачов, а маршал Язов. А коли американський амбасадор у Москві Метлок скритикував прилюдно, на скликаній ним пресовій конференції, зміст і тон советських радіоавдицій і телевізійних передач, то не зробив цього на власну руку, тільки на доручення з Вашінґтону.

Розвиток подій в Советському Союзі спонукує повторити сказане вже на цьому місці: доля України найтісніше пов'язана з боротьбою за владу у Кремлі. Упадок комунізму в СССР дасть нову історичну нагоду проявитися волі й силі українського народу. І тоді й світ, байдужий досі до нас, зацікавиться Україною та її проблематикою.

Олександер Серафин

НЕНАДІЙНЕ ПОСТАННЯ І ГАНЕБНИЙ КІНЕЦЬ ПЕРЕБУДОВИ В СССР

Найбільше дискутованою темою останніми тижнями є ситуація перебудови. Занепокоєні ставлять питання: що діється з перебудовою в СССР? Є різні думки: вони сягають від крайньо песимістичних до найбільш оптимістичних. Є неможливо сказати тепер, яку програму ставить собі за мету уряд СССР. Правдоподібно, він не має конкретної програми — він імпровізує. Недавно Ґорбачов признався новому кабінетові, що економічна криза погіршується і вимагає твердих рішень, щоби боротися з нею, але не уточнив своєї програми. Його спорадичні декрети, проголошені протягом останніх місяців, застановляють всіх вгадувати, що справді діється в СССР.

Деякі західні дипломати і представники торговельних кіл твердять, що СССР займається пляном економічних реформ. Тому, що держава переходить економічну кризу, вся увага є тимчасово звернена на стабілізацію ситуації. Ця економічна криза сама може примусити СССР перейти на ринкову економіку. Інші вважають, що забагато уваги віддається стабілізації, а замало поступові вперед — ідеологічному напрямкові.

З початком лютого кільканадцять советських економістів і урядовців, які були учасниками Світового економічного форуму у Швайцарії, старалися доказати, що СССР продовжує свій шлях до ринкової економіки, помимо теперішнього сповільнення чи інших перешкод. Вони вважали, що перехід до ринкової системи став неповторним. Це перетворення набрало забагато моментум, щоб його задержати, і стара контрольована економічна система є частково усунена і дискредитована, щоб її віднови ти. „Всі консерватисти розуміють, що іти взад є неможливо тому, що плянова система зруйнована", — каже Абель Аґанбеґіян, президент державної економії АН СССР. Він вважає, що: „Поступ на економічному секторі залежить від політичної стабільности. Щоб наше господарство поступало в напрямі ринку, нам потрібно ефективної політичної сили".

Деякі советські економісти і високі урядовці вважають, що існує загально прийнята думка, хоч не конечно однодушна, що ринково-орієнтаційні зміни є єдиним засобом збереження державного господарства. „Немає іншого виходу", — каже Лев Вайнберґ, президент советської Асоціяції спільних підприємств. „Люди розуміють, що неможливо йти назад, повертатися до системи, яка не діє". За даними Сі-Ай-Ей советська державна продуктивність за 1989 рік впала до 1,780 долярів на особу. Це є нижче Мехіко, яке мало 2,165 дол. Для порівняння, продуктивність в ЗСА становила 20,903 дол. на особу.

Не зважаючи на політичний заколот, економічні зміни продовжуються: більше нових спільних підприємств, малих родинних приватних фірм і кооператив, створених працівниками, появляється кожного дня. „Процес перебудови не заморожений тому, що реформи входять в життя в кожній області, кожному місті і кожному секторі", — каже посадник Ленінґраду Анатолій Собчак.

Багато бюрократів-комуністів, бажаючи зберегти свій вплив і заробіток, пробують притупити нахил до ринкової економіки. І тому те, що наступає, виявиться скороченим неефективним видом ринкового господарства, в якому таки комуністичний апарат матиме рішальний голос. Деякі економісти вважають, що СССР ще може перейти до капіталізму. На їхню думку, народне господарство є в такій серйозній загрозливій ситуації, що Ґорбачов може рішитися на введення скорих радикальних заходів для переходу до ринкової економіки, що може запобігти повному занепадові господарства держави. Якщо б усунули Ґорбачова від влади, то це не спинить переходу до ринкової економіки. „Навіть коли переймуть владу генерали, вони не зможуть вилікувати господарства, вони не зможуть нагодувати країну", — каже Олег Боґомолов, директор Інституту інтернаціональних економічних і політичних наук.

Найбільш настирливим економічним питанням, на думку багатьох економістів, є зменшення бюджетового дефіциту держави, який встановляють від 18 відсотків до 20 відсотків державних витрат цього року і який становив понад 60 більйонів рублів минулого року. Одним з протидіючих засобів є зліквідування контролі цін. Прем'єр Валентин Павлов має в пляні поважне піднесення цін, щоб зменшити субсидії підприємствам, які коштують державу біля 60 більйонів дол. річно. „Ізвєстія" подає, що пропонується піднести ціни з початком квітня на товари широкого вжитку і на харчі від 100 відсотків до 1,000 відсотків. Советські чинники говорять, що реформу цін супроводитиме підвишка заробітних платень пересічно 60 рублів на місяць. Предсідник Державної комісії цін В. Сенчаґов настоює, що підвишка цін є важливою частиною програми уряду на шляху до ринкової економіки. Якщо все піде по пляну, вони швидко стабілізують вартість рубля, скорочуючи державні витрати. Іншим рішенням було відкликання з обігу 50-рублевих і 100-рублевих банкнотів з наміром обнижити інфляцію і роботу спекулянтів. Кажуть гості з України, що подібна доля чекає 25-рублеві банкноти, і тому тепер їх не радо беруть від покупців. Багато громадян нарікали, що відкликання 50-рублевих і 100-рублевих банкнот було грабунком громадян. Економісти вважають, що цей крок був абсурдом тому, що дійсний злочинець є держава, яка друкує гроші.

Спостерігачі Кремля кажуть, що замінення одного рівня цін іншим не є дійсною реформою. Це є повторенням старих комуністичних традицій. Дійсною і єдиною розв'язкою є звільнення цін від всяких контроль, — хай їх встановлює вільний ринок. Коли комуністичний уряд говорить про реформи, він ніколи не думає віддати жодної власности приватним громадянам. Теперішня система єднає недоліки, що їх не може усунути контрольована система, з відсутністю всяких

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Колесса

Тріюмф квартету Леонтовича в УІА

Наближаючись до закінчення концертового сезону 1990-91 років, Український Інститут Америки в Ню Йорку представив відвідувачам серії „Музика в Інституті" можливість побувати ще на одному концерті високого рівня і одержати насолоду від зустрічі із справжнім мистецтвом. Мова йде про концерт струнного квартету ім. Леонтовича з Києва.

Ансамбль цей відомий не тільки в Україні, інших республіках СССР та країнах Европи, — вже кілька років тому він почав привертати до себе увагу публіки, критиків та організаторів вагомих музичних імпрез ЗСА. Вистачить лише згадати, що він отримав запрошення до участи в престижевому фестивалі „Мюзік Мавнтейн", в якому теж виступав всесвітньовідомий Джульрдський квартет.

Для виступу 23-го березня в УІА квартет Леонтовича вибрав перлини квартетного репертуару — твори. Моцарта, Бетовена, а українська музика була репрезентована квартетом Валентина Сильвестрова. На жаль, заплаяноване попередньо виконання квартету Шоссона при співучасті Олега Криси та Олександра Слободяника не змогло відбутися через непередбачені обставини.

Виступ ансамблю розпочався виконанням квартету Моцарта До-мажор, який носить назву „Дисонантний". Відтворення філіґранности моцартівської фактури, чіткість артикуляції, штрихова досконалість були поєднані з музикальністю виконання, емоційністю, і все було витримано в точних рамках стилю. Цей складний твір виконано дуже майстерно. Бездоганна техніка служила засобом музичного виразу, всі труднощі були подолані легко і природно. Як відомо, однією з найбільш важливих вимог майстерности камерного ансамблю є його зіграність , вміння „відчувати" партнера. Слухаючи квартет Леонтовича, забуваєш, що грають чотири виконавці. Здається, що це звучить один багатоголосний інструмент; якого вміння треба досягнути, щоб добитися такого приближеного звучання інструментів (очевидно, з різними тембрами,— починаючи від найвищого, першої скрипки, і кінчаючи найнижчим, чельовим).

З увагою слухачі сприйняли виконання Першого квартету київського сучасного композитора В. Сильвестрова. Він — представник авангардного мистецтва, попри це його твори відзначаються ліризмом. Не вийнятком є і вищеназваний квартет композитора, один з найкращих його творів.

В. Сильвестров — учень Бориса Лятошинського, для творчости якого була характерна імпресіоністична направленість. Безперечно, це мало вплив і на творчість Сильвестрова і відчувається в його творах.

У цьому квартеті композитор вживає безліч метафор, алегорій, а для виразу їх використовує атональні лади поруч з тональними, багату палітру штрихових та звукових засобів.

Твір написаний в тричастинній формі; всі частини виконуються без перерви. Перша частина починається протяжною дисонансною темою рівного, замріяного звучання у високому та середньому реґістрах. Поступово в неї вносяться нотки тривоги, які передвіщають надходження чогось грізного. За допомогою трелів, піццікато, низького реґістру, урізноманітнення типу вібрації досягається перехід до тривожної і насиченої другої частини, яка з цілою силою передає бурхливість подій. В третій частині „буря" вщухає і як заспокоєння звучить просвітлена, спокійна, ідеально консонансна тема. Ця сучасна музика, аванґардна і разом з тим романтична, сподобалась публіці, навіть традиційно настроєним слухачам.

У другій частині концерту прозвучав Десятий квартет Бетовена, Мі бемоль мажор, твір 74-ий. Мистці виконували його емоційно, із захопленням вникаючи в найменші деталі музичного полотна і одночасно вміло об'єднуючи все в єдине ціле. Захоплення геніяльною музикою передавалося і всім, хто її слухав. Присутні тепло приймали майстерних виконавців, і мистці як надлаток виконали два короткі твори — Квартет-Зац Франца Шуберта та „Дощик" Миколи Леонтовича, композитора, іменем якого названий даний квартет.

Атмосфера концерту була урочистою, адже в цей вечір панувало Мистецтво, виливалося з-під смичків цих чудових музик і вселялося в серця людей.

На закінчення слід назвати учасників квартету: Семен Кобець — перша скрипка, Юрій Харенко — друга скрипка, Борис Дев'ятов — віоля та Володимир Пантелеєв — чельо.

УРЯД ЗСА ПЕРЕКОНУВАВ президента Міхаїла Ґорбачова, щоби він відтягнув свою заборону про мирне демонстрування в Москві якнайскорше, а ужиття будь-якої сили проти демонструючих уважатиметься переступленням зобов'язань Совєстького Союзу про людські права згідно із ними підписаною Гельсінською угодою. Роман Попадюк, речник Білого Дому, читаючи офіційну заяву Уряду в цій справі, сказав, що „теперішня політична криза в Совєтському Союзі не може бути розв'язана силою". Ця заявав також була повторена і речником Державного департаменту Ричардом Бовшером, який ще підкреслив, що це становище американського Уряду було передано до совєтської амбасади у Вашінґтоні, як і до високих урядових чинників у Москві.

Омелян Твардовський

КРАВЧУК І О. БЕРДНИК ПРО „СТЕЖКУ ДО ХРАМУ ЗГОДИ"

I.

„Де Стежка до Храму Згоди?" — хвилююче питання в сучасній Україні, бо від знайдення цієї „стежки" в найбільшій мірі залежить, чи український нарід врешті успішно завершить свій змаг за вільну самостійну державу, чи знову проґавить чергову історичну нагоду... Цьому питанню в Україні і, очевидно, у вільному світі присвячується чимало уваги. Цікавий на цю тему діялог з громадкістю в Україні провела популярна загальнополітична газета „Молодь України", що виходить у Києві накладом 661,500 примірників. В 23-му числі 1991 року поміщений діялог редакції з Леонідом Кравчуком, головою Верховної Ради України, і Олесем Бердиком, провідником „Української Духовної Республіки". Подаю основніші думки, що їх висловили згадані політичні діячі у формі відповідей на зформульовані питання редакції „Молоді України".

„Молодь України": Дехто з сучасних політичних лідерів (правих, лівих, центристів) стверджує, що Україна безнадійно відстала від потоку світової цивілізації, зокрема европейської; що не варто й мріяти про якесь особливе місце в плянетарній історії, бо спочатку, мовляв, треба дорівнятися бодай до рівня Гвінеї, Того, Анґолі, а потім — наздогнати країни третього світу, що розвивається... А вже пізніше нам, можливо, пощастить увійти в коло европейських народів, але й там значного місця Україна посідати не буде.

Яка Ваша думка з приводу таких тверджень? Чи вони слушні? Чи є спроможна ідея меншевартости бути активізуючою для започаткування Доби Ренесансу?

Л. Кравчук: Щож, проблему Ви поставили непросту. Але без її розв'язання з позиції об'єктивности й неупереджености нам не рушити далі. На зламі двох великих епох живе Україна, її народ. Ми переходимо від тоталітаризму до демократії, від диктату до свободи вибору, від нетерпимости до взаємної толерантности, від вульґарного матеріялізму до високої духовности, від гіпертрофованої значимости клясового і державного до пріоритету прав людини. Кожен з нас болісно шукає відповіді на запитання: хто ми? чиїх батьків діти? куди прямуємо? що робити?

І в цьому зв'язку хотів би відразу зазначити, що ніколи не поділяв і нині не поділяю думку про безнадійне відтсавання України від світової цивілізації. Нація, яка безпосередньо причетна до освоєння космосу, до створення першоклясних літаків та інших видів техніки, яка виплекала в новітній час величну літературу, художню, музичну культуру, яка явила світові зразки громадянської мужности, не зігнулася під важкими ударами чорнобильського лиха, не заслуговує приниження від власних дітей докорами про відсталість. Звичайно, нам є чого повчитися у розвинутих країнах Заходу і Сходу. Скажімо, вміння налагоджувати ділові стосунки, створення комфортного побуту для людини, дбайливого ставлення до навколишнього середовища тощо. Все це треба і можна перейняти... Жоден народ у сучасну добу не може відставати назавжди... Згадаймо, ще зовсім недавно, на початку нинішнього століття, европейці цілком серйозно дискутували з приводу того, чи спроможні японці засвоїти здобутки технічного проґресу...

Олесь Бердник: Перш за все, те чи інше ствердження має ґрунтуватися на певній домовленості: що означає „обігнати" когось чи відстати від когось? Ще недавно нас переконували, що буржуазний світ загниває і котиться у прірву... Тепер галасують, що це ми „застоялися", як вода в болоті, розклалися, а капіталістичний світ, навпаки, вийшов на широкий битий шлях поступу, небачено підняв рівень життя своїх громадян, побудував міцну правову основу міждержавного співіснування, наситив ринок надміром товарів, підготував трамплін для стрибка в осяйне постіндустріяльне майбуття, де практично всі будуть щасливі й задоволені... Якщо критерієм успіху і „проґресу" вважати насиченість ринку товарами, то ми, безумовно, безнадійно відстали від Заходу... та й від Сходу... Проте, такий критерій сумнівний. Навіть футорологи країн, на які ми нині рівняємося, з тривогою відзначають тупиковий стан свого суспільства. Воно не має жодних стратегічних перспектив у сфері духовности і правдивої культури. Згадайте їхні фільми та „вестерни", про космічне майбуття. Що бачимо? Зоряні війни, експлуатацію далеких плянет", ґанґстеризм у ґалактичному маштабі, поліцію, знищення абориґенів... Ні на Заході, ні на Сході не бачимо жодної політичної, соціяльної, філософської ідеї, яка дала б змученому світові надію на синтезу, об'єднання, братання, а відтак — на спільну космічну справу.

(Продовження на ст. 3)

Володимир Жила

Сповнив свій обов'язок людини, громадянина та українського патріота

11-го лютого 1991 року невмолима смерть вирвала з наших лав св. п. проф. д-ра мед. Романа Осінчука, визначного українського лікаря, принципового громадського працівника, чуйного й вдумливого організатора та громадянина.

Серед діячів української еміґрації в Америці одне з почесних місць належить Романові Осінчукові, якого праця уже ввійшла до фонду української еміґрації та безсумнівно виправдає сподівання майбутнього історика американської України. Почавши свою громадську і наукову діяльність ще задовго до Другої світової війни, він найтісніше пов'язав своє життя з будівництвом професійної української організації лікарів.

Народився Роман Осінчук 5 липня 1902 року в селі Голощинці, повіт Збараж, у селянській родині Івана та Юлії з Довганів Осінчуків. Початкову освіту отримав частинно від батька, а частинно в сусідньому селі Козярах та в чотириклясовій школі в Кошляках. Звідтіля поступив до української державної гімназії в Тернополі 1912 року, закінчив її в 1921 році. Від 1921 до 1923 років студіював медицину в Таємному Українському Університеті у Львові. Це був час бойкоту польських шкіл з приводу ліквідації польською владою українських катедр у Державному Університеті у Львові та заведення „нумерус клювзус" для українців на медичному факультеті. Після п'ятьох семестрів медицини відбув примусову військову службу. 1925 року після припинення бойкоту та ліквідації Таємного Українського Університету з великими труднощами дістався на медичний факультет **Державного** Університету у Львові. Медичні студії закінчив **абсолюторією**, отримавши диплом доктора медицини 27-го червня 1931 року.

Не маючи змоги залишитися на праці в університетській клініці, д-р Р. Осінчук почав спеціялізацію в ділянці внутрішньої медицини у відділі внутрішніх хвороб Загальної Лікарні Каси Хворих у Львові як безплатний асистент. У 1936-1937 роках працював як асистент в Першій клініці внутрішіх хвороб у Відні під керівництвом відомого проф. Ганса Еппінґера. Тут відбув однорічний піляґрадуаційний курс модерної медицини, кардіології та електрокардіографії, ревматології та фізіотерапії з бальнеологією. Таким чином, д-р Осінчук був першим фаховим електрокардіографом серед українських лікарів у Галичині. У Львові працював як безплатний ординатор-інтерніст в „Народній Лічниці" та провадив екектрокардіографічну станцію, що обслуговувала поліклініки, а пізніше й нововідкритий у 1938 році Український Шпиталь ім. Митрополита Шептицького. У 1938 році став старшим асистентом проф. М. Панчишина.

Із приходом большевиків у 1939 році влада Совєтського Союзу призначила д-ра Осінчука завідувачем профілактично-лікувального сектора Обласного Здороввідділу. На цьому становищі він організував цілу мережу установ державної охорони здоров'я і водночас керував міськими та районними здороввідділами. Брав він також участь в організації Львівського Державного Медичного Інституту, де в 1940 році став старшим асистентом та інструктором (при клініці внутрішніх хвороб) проф. М. Панчишина. Згодом почав викладати курс модерної терапії внутрішніх хворіб.

Із приходом німців до Львова 1941 року став членом уряду Ярослава Стецька, займаючи становище заступника міністра здоров'я. У той час був також членом Української Національної Ради та директором (ректором) Державних Медичних Інститутів у Львові — єдиної високої школи на терені т. зв. Генеральної Губернії. Ця висока школа, завдяки великим зусиллям проф. М. Панчишина, д-ра Л. Максимонька та д-ра Р. Осінчука, мала офіційний дозвіл окупаційної німецької влади й перетривала від 1942 до 1944 років. Директором Медичного Інституту став німець проф. Шульце, а д-р Осінчук перейшов на працю викладача та керував електрокардіографією у своїй клініці. Він був також заступником директора клініки.

На еміґрації, в Німеччині, перебував від серпня 1944 року по 1947 рік і працював лікарем у Пльохінґені, Вюртемберґ. Після приїзду до ЗСА в 1947 році на протязі року нострифікував свої медичні студії. 19 лютого 1948 року одержав дозвіл на лікарську практику в стейті Ню Йорк. Після заснування Українського технічного інституту в Ню Йорку д-р Осінчук став у ньому професором-адьюнктом, а пізніше повним професором, викладаючи там кілька років суспільну медицину.

Просвітянським робітником д-р Р. Осінчук був ще змалку. Брав діяльну участь у студентському житті на терені Таємного Українського Університету, а по його ліквідації став одним із відбудовників товариства „Медична Громада" на терені польського університету. Був теж членом Пласту. В час літніх вакацій діяльно працював серед студентства Новоселеччини.

Від 1931 року став активним членом Українського Лікарського Товариства та членом його комісії для організації Здоровних Кооператив і його постійним зв'язковим до „Медичної Громади". Д-р Роман Осінчук був членом засновником Українського Гігієнічного Товариста у Львові, що постало за ініціятивою і під проводом проф. М. Панчишина. Він працював також редактором журналу „Народне Здоров'я" та членом редакаційної колеґії двотомової „Книги здоров'я". Цю книгу вже склали друкарі, а по приході большевиків 1939 року пропала вона безслідно. Працював організатором і директором трьох гігієнічно-санітарних шестимісячних курсів Українського Гігієнічного Товариства на терені Львова та рухомих гігієнічних виставок по різних містах Галичини. Під час німецької окупації в 1941 році був

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Кравчук...

(Продовження зі стор. 2)

Саме космічну, бо ми виходимо в зоряне поле і повинні мати пляни спільного посіву, плекання сходів і збирання надземного врожаю...

„Молодь України": Але ж людство має чудові морально-етичні вчення, релігійні заповіти, героїчні взірці...

Олесь Бердник: Так, ми маємо дивовижні скарби духовности, подаровані Посланцями далеких світів. Але хто пішов за Христом, за Буддою, за Сковородою, зрештою? Їхнім ім'ям побудовано, зформовано колосальні ієрархії, нагромаджено гори канонів... Все лежить на поверхні; отже, з точки якогось „особливого місця" в творенні сучасної тупикової цивілізації Україна не посідає. І хвалити Бога! У нашої Вітчизни власна місія. Як і в Того, Ґвінеї чи в Тайлянду. Не рівнятися на когось нам треба, а „дорівнюватися до себе", як заповіла нащадкам славетна українська Мавка-Леся...

„Молодь України": А що означає — дорівнюватися до себе? До якого себе? Князя Святослава? Чи Святополка Окаяного? Чи Мазепи? Або Кочубея? Франка? Бандери?

О. Бердник: Прадавні леґенди і перекази нашіптують нам, що теперішня людина — лише частка Титанічної Людини Зоряної Доби... Жодна історична постать не може претендувати на ідеальне відображення Уранічної Істоти. Кожен несе в собі якусь частку, котра ляже в достойну грядущу синтезу. Духовну Україну гідно з оптимальним виявом віддзеркалив у собі хібащо Григорій Сковорода, а далі — наша Свята Трійця: Кобзар, Каменяр і Леся. Навіть цих постатей достатньо, щоб втямити, що означає „дорівнятися до себе". А як згадаємо, що перед нами полинули до таємничого вирію пращурів тисячі героїчних душ: козаків, сіячів, кобзарів, матерів, закоханих дівчат, мудреців, мрійників, романтичних дітей, — то з радістю переконаємося, що Україні треба рішуче і назавжди відкинути концепції „меншевартости", бо ця „українознавча" павутина виткана в чужинецьких майстернях ворожими майстрами, щоб сповнити крила козацького птаха перед судженим польотом до зірок. Так, ми обкрадені, голі, босі, ми довго вірили чужинецьким намовам щодо рідної матері, але віднині — зась! Нехай Птах України полиняв, втратив багато вирішальних пір'їн, нехай він обскубаний і обрисканий кислотними дощами, нехай затрусений чорнобильським попелом і зарубіжними психотерапевтами, але це — Орел. І він має ще силу для польоту. Позахмарний політ вилікує його, всіх нас. Допоможімо його стартові!...

Л. Кравчук: Мені здається, що дальше нагнітання пропагандистської психози навколо відносного відставання нашої країни від світової цивілізації призведе, а може вже почасти й призвело до виникнення комплексу національної неповноцінности. Це небезпечне явище. Відправною точкою Ренесансу (Відродження) воно бути не може. Навпаки, у людей просто руки опускатимуться, зникне віра у можливість позитивних змін. А без неї поступ неможливий. Хворобу можна здолати не тільки лікуванням, а й вірою в свої сили. А цю віру має нам дати духовність.

„Молодь України": Ясна річ, до приниження і низькопоклонства перед „сучасненними вогнями" Заходу (за висловом Тараса) не можуть бути підвалиною для побудови Материнського Храму Єдности. Проте, ми такі як є, — войовничі, розгублені, нетерплимі й нетерплячі, забобонні й безбожні, аскети й ненажери, козаки й холопи, мученики й деспоти, роботящі й ледачі! Інших взяти ніде. Мати-Україна-неня для всіх нас і бажає щастя для найупослідженішого з нащадків своїх. Що ж нам робити? — найгостріше запитання для всіх людей, епох і народів! Власне, запитання треба повернути не так, бо щось робити ясно, незалежно від метаморфоз життя. З чого нам розпочати пробудження від такого історичного сну, а потім, — процес Воскресіння? Голгофту вже ми пройшли. Голгофту братовбивства, зради, боягузтва, сумніву, гордині, сліпоти, підлабузництва. Нині — треба з історичної долини приниження й забуття вийти живими, оновленими, сильними, здатними не лише продовжувати похід у гідне Великого Народу майбуття, а й дати всім найвищої доброзичливости, любови, всепрощення, конструктивних братерських дій, як і належить учням Сина Божого. Чи є ще снага в України для такого подвигу?

Закінчення буде.

ЗУСТРІЧ З АВТОРАМИ

Лос Анджелес, Каліф. (І.В.). — Тут Комітет Народного Фонду Допомоги Україні, Відділ Лос Анджелес, влаштовує зустріч з двома авторами нововиданої книги „The Hidden Nations, The People Challenge The Soviet Union from Lithuania to Armenia, from Ukraine to Central Asia", Адріяном Каратницьким і Надією Дюк. Автори матимуть доповіді на тему: „Чи розкладається Совєтський Союз?" Зустріч, що буде товариською, з прийняттям, відбудеться в неділю, 21-го квітня, о годині 1-ій по полудні в залі Українського Культурного Осередку, 4315 Melrose Avenue, Los Angeles, Ca. 90029. Про ближчі інформації слід телефонувати на число: (213) 444-9702.

Д-р І. Гвозда...

(Закінчення зі стор. 1)

По черзі звітували інші члени Управи. О. Кроп подав внесок, щоб перебрати цілу Управу і члени одноголосно підтримали внесок. Перевибрано Управу Округи в складі: д-р І. Гвозда, голова; Ярослав Синишин, секретар і Микола Велич, касир. Після вибору нової Управи д-р Гвозда привітав і попросив до слова головного секретаря УНСоюзу В. Сохана.

В. Сохан в першу чергу подякував організаторам за придбання 29 нових членів (45 відсотків квоти) на загальну суму забезпечення 169,000 дол. Організаторами були Я. Мартинюк, шість членів; по чотири члени — І. Пиндус, І. Чопик, Ю. Гаврищків, Є. Гудзик три члени; по два члени: М. Велич і В. Корчинський; по одному — Є. Фатюк, Т. Гербовий, В. Кроп і В. Запаранюк. Всі відділи страти ли членів. Лише Відділ 271-ий в Елмайра, що тепер нараховує 274 члени, має більше на два члени, як при кінці минулого року і тепер є найбільшим Відділом в окрузі. Секретарем цього Відділу є І. Чопко, який також є почесним головою Округи. Тому що І. Чопко не міг бути присутнім на зборах, В. Сохан попросив В. Корчинського передати І. Чопкові спеціяльну грамоту за його довголітню діяльність в УНСоюзі.

Головний секретар говорив про потребу шукати нових проспектів, щоб УНСоюз міг поповнювати свої ряди. В. Сохан також говорив про збірки до Фонду Відродження України-УНС, відкриття пресового бюра в Києві, працю Бюра у Вашінґтоні та за поширення союзової преси.

По закінченні перегляду праці УНСоюзу відбулася коротка дискусія та подано деякі думки про братську діяльність Округи.

На цьому голова д-р Гвозда закрив Річні збори і подякував присутнім за довір'я і вибір.

Олександер Савченко в Чикаґо

Д-р Олександер Савченко, голова Економічної комісії Руху, виступав у Чикаго в суботу і неділю, 9—10 березня ц.р. Зустрічі відбулися заходами чикаґського Товариства сприяння Рухові й молодих професіоналістів „Чикаґська Група". В Чикаґо д-р Савченко провів три дні в зустрічах з науковцями економічних факультетів університетів Чикаґо і Нортвестерн, з бизнесовими провідниками та у відвідинах торговельних і фінансових центрів. Він також відвідав українську федеральну кооперативну касу „Самопоміч".

Д-р Василь Маркусь, заступник голови Т-ва сприяння Рухові, вів програмою в суботу. Омелян Пик, голова „Чикаґської групи", провадив дискусією в неділю. Аня Мостович, заступниця голови цієї групи, представляла гостям доповідача.

Олександер Савченко захистив докторат з економіки 1990 р. при Київському Інституті Державної Економіки. Д-р Савченко працює тепер директором наукових досліджень при інституті та дорадником професійних чинників уряду. Він є автором двох книжок, трьох монографій і багатьох статтей на економічні теми. Найбільше цікавлять його проблеми приватизації, впровадження вільного ринку та введення власної валюти. Д-р Савченко приїхав до ЗСА на запрошення Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету та Інституту Управління ім. Кеннеді.

Тема суботньої доповіді була „Перспективи економічного відродження в Україні". В неділю відбулася зустріч із перекускою та доповіддю англійською мовою на тему „Інвестиції капіталу із Заходу і проблеми приватизації в Україні".

Д-р Савченко розпочав свою доповідь у суботу твердженням, що розпад російської імперії — закономірне явище. Це нормальний процес. Країни у складі Совєтського Союзу зведені штучно. Між ними більше різниць, ніж споріднень. З релігійного боку, країни европейської частини Союзу не мають нічого спільного з країнами Далекого Сходу.

З політичного аспекту, державний устрій кожної країни інакший, нема однакових структур, а російська політична система усім не відповідає. Економічно капітальний вклад у країнах нерівномірний; Москва повертає республікам пропорційно мало із зібраних податків. У науку й елементарні дослідження треба багато більше вкладати.

Від 1980 року економіка перестала розвиватися, а з приходом Ґорбачова вона деґрадує, посувається назад. Треба перейти на вільний ринок, а щоб це було можливе, потрібно демократії. Розпад імперії конечний, неминучий. Його припинити можна тільки страшною репресією, що вже майже неможливе. Процес деволюції повільний або швидкий, залежно від країни.

Різні чинники впливають на процес деволюції, і цей процес можна прискорити чи припинити. Найбільш впливові чинники — це відсоток населення корінної національности, відсоток населення, що розмовляє мовою держави, кількість років незалежности у модерних часах та кількість капіталу вкладеного у розвиток культури і на різні дослідження. З усіх радянських республік найкращі вигляди на незалежність мають прибалтійські республіки і Росія, далі — грузини й вірмени, Молдавія, Україна і Білорусія.

Щоб припинити процес деволюції зміною корінного населення, Москва заохочує росіян поселюватися в інших республіках. Наприклад, створюються приватні московські фірми з філіями у Києві, і їхніх працівників переселюють до Києва. Союзних вояків, вивезених із Східної Німеччини, поселюють в Україні та республіках Прибалтики.

Уже складається плян для переходу на власну валюту, без розголосу, щоб не було паніки. Головною монетою має бути гривень. Ці гроші мусять бути обмінні і внутрішньо, і назовні (конвертабільні).

Ми є штучно бідна нація. З України Москва вивозить багатства, а прибутку з того нема для України. Податки збирають із платень, а повертають пропорційно мало. В Україні взагалі менше грошей, бо Москва за вивезені товари платить маловартісними рублями. Дозволено мати закордонну валюту, але нема що за неї купувати. Через Україну проходить московський транспорт залізницями і кораблями. З того користи для нас нема, а навпаки, ми утримуємо транспортні лінії на користь Москви. Треба власної контролі над кордонами. Потрібно вставити кордонні митниці для контролі імпорту й експорту.

Дальший розвиток вимагає контактів із позакордонними фірмами. Потрібно капітальних вкладів. Спільних бизнесів покищо дуже мало в Україні. Спільних західніх підприємств із Москвою у п'ять разів більше. Потрібно будівництво готелів, домів. В Україні вже прийнятий закон про приватну власність, тільки ще не на власність землі. Обставини кращі для бизнесів в Україні, ніж у Москві, бо в Україні фінансові книги цих підприємств є автоматично доступні урядові.

В Україні є багато природних багатств і виробів, які могли б бути експортовані. Рослини для продукції ліків ростуть у лісах Карпат. Багато металевої сировини, хоч сучасний стан оброблення металів переважно неконкурентний із світовим ринком . Із правильним вкладом капіталу це можна змінити. Потрібно буде багато інших змін. Але це є можливе.

Щодо формальних стосунків між державами, позитивним явищем є створення посольств. Потрібно, щоб було діюче торговельне міністерство. Цього року підписано торговельні договори між республіками.

Покищо виконавчий комітет у Москві далі контролює валюту і розподіл харчів. Хоч вибір харчів невеликий , голоду нема.

Москва веде дуже сильну офіційну пропаганду проти всіх прикмет національного життя, як гроші, мито тощо. Тим часом люди несвідомі того, що Росія забирає фінансові й матеріяльні ресурси до себе, а Україні повертає дуже мало. Наприклад, витрати на утримання війська тричі більші, ніж у Америці. Якби було своє військо, можна б менше грошей витрачати на утримання війська і ці фонди деінде використати.

Люди несвідомі того , наскільки Москва використовує населення. У прибалтиці своя пропаганда працює, і люди повільно усвідомлюють собі, як їх Москва обідила. В Україні нема розробленої системи пропаганди. Треба також бути обережним, бо не можна те саме писати у східній Україні, що друкується в Галичині. Треба пропаґандою поступово міняти всю психіку населення.

Що має перше створитися: вільний ринок чи вільна держава? Щоб були дійсні обставини вільної економіки, мусить бути перше вільна, суверенна держава. Населення мусить мати право їздити, жити, де хоче, де є праця для них. Щойно тоді у товаристві інших вільних держав Україна могтиме плянувати свій майбутній економічний ріст.

Ознаки суверенности такі: державні дипломатичні стосунки з іншими державами; свої власні військові й поліційні сили; власна валюта, власний банк, система оподаткування, мито, торгівля. Перший крок — це припинення податків, котрі йдуть до центру, а це нараховує 35 більйонів карбованців річно. Коли буде своя валюта, свій банк, можна буде самим контролювати кількість ґрошей на ринку.

Найважливіше, наголосив д-р Олександер Савченко, треба змінити політичну систему. Тоді можна буде у своїй країні розвивати державну економіку й культуру.

Т. Т.

СТАРАЮЧИСЬ ВТИХОМИРИТИ спекуляції про політичні розходження між цивільним урядом і військовим командуванням щодо ходу подій в околицях Перської затоки, Білий Дім подав до відома, що минулого четверга президент Джордж Буш, телефонував до генерала Нормана Шварцкопфа, запевняючи його, що не має до нього жалю з приводу його квестіонування рішень Президента про зупинення офензиви альянтських військ в Іраку. Речник Уряду відмовився коментувати що генерал Н. Шварцкопф відповів своєму головнокомандуючому.

Ненадійне...

(Закінчення зі стор. 2)

відповідальности із сторони виробників.

Більшість західніх економістів уважає, що централізовано контрольоване господарство є засуджене на занепад, чого не можна уникнути. Система ж вільного ринку встановляє ціни, виробництво, споживання і інвестування, тому вона життєздатна.

Сумнозвісні події в Балтійських країнах, надання більше авторитету КҐБ, міністерствам і партійному апаратові відібрали енергію в економічної перебудови. Також нові дорадники Ґорбачова говорять про збереження соціялізму. Горбачов назначив до кабінету міністрів, випускників мілітарних і індустріяльних інституцій, поширив ролю КҐБ, що буде „наглядати" над порядком у приватних підприємствах, включно зі спільними підприємствами. Він дав наказ армії патрулювати вулиці совєтських міст. Також примусив до великої міри мовчати незалежну пресу і голоси центрального телебачення.

М'якосердною інтерпретацією цього могло б бути те як одна з черги інтрига — одна з найбезпечніших, беручи під увагу характер його теперішніх спільників, які ведуть начебто до стабілізації держави. Поза межами симпатиків Горачова, трудно найти когось, хто в це вірить. Можна почути більше голосів, які погоджуються з думками Юрія Буртина, коментатора „Незалежної газети", який каже: „Почавши з критицизму Сталіна і Брежнєва, Горбачов кінчив відновленням на найвищому рівні контрольованої системи типу Сталіна і Брежнєва, яка була нічим іншим як диктаторством партійної олігархії".

Ділимося сумною вісткою, що у середу, 27-го березня 1991 р. відійшов у вічність на 79-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

СТЕФАН МОРОЗ

ПАНАХИДА — вівторок, 2-го квітня 1991 р. у похоронному заведенні Burnadz при 371 Lakeview Avenue, Клифтон, Ню Джерзі.

ПОХОРОН в середу, 3-го квітня 1991 р. о год. 8:30 ранку в цьому ж заведенні, опісля в церкві св. Миколая в Пассейку, а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина — АННА
дочка — МЕРИ АНН СМИТ з мужем ЮРІЄМ
внуки — ІВАН, КАТЕРИНА

Інженер

ЕМІЛІЯН БРОВАР

ур. 17-го листопада 1921 р. в Михновці, Україна, упокоївся в Бозі 24-го березня 1991 р. в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбувся 27-го березня 1991 р. зі собору свв. Володимира та Ольги на місцеве кладовище св. Миколая.

Залишені в глибокому смутку:

сини —
ОРЕСТ
АНДРІЙ з дружиною ТАЇСОЮ
брати —
ЕВГЕН та
ВОЛОДИМИР з родинами
сестра — ЯРОСЛАВА ІВАНЦЬО з родиною в Україні
теща — МАРІЯ КІНДРАЧУК
шваґрова — МИРОСЛАВА БАГРІЙ з родиною
шваґер — ІГОР КІНДРАЧУК з родиною в Канаді
та свати — СВЯТОСЛАВ і СТЕФАНІЯ ШЕРЕМЕТИ

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що у суботу, 23-го березня 1991 р. на 89-му році життя помер

бл. п. професор доктор

ВАСИЛЬ ЛЕВ

дійсний член і довголітній голова Філологічної Секції НТШ, голова Комісії реґіональних дослідів і публікацій при НТШ, професор Українського Католицького Університету у Римі і проф. Українського Вільного Університету у Мюнхені, автор наукових праць.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись: 26-го березня Панахида у похоронному заведенні П. Яреми, 27-го березня заупокійна Служба Божа у церкві св. Юра в Ню Йорку. Покійного похоронено на цвитарі св. Марії, на Факс Чейсі — Філядельфії, біля домовини дружини.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дочці Іванні Цісик з родиною і синові Василеві з дружиною Оксаною та родиною складаємо глибоке співчуття.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ВІЛКС БЕРИ, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 21-го квітня 1991 р., о год. 2:30 по пол.
в залі церкви свв. Кирила й Методія
700 Waren Street, Berwick, Pa. 18603

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

29, 99, 164, 169, 223, 236, 282, 333

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА БЛАГІТКИ
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь

Олександер Благітка, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Тимко Бутрей, голова
Анна Зінич, секретар — **Генрі Болоський,** касир

Сповнив свій обов'язок...

(Закінчення зі стор. 2)

організатором та керівником відділу Народного Здоров'я при Українському Крайовому Комітеті, а пізніше при Українському Центральному Комітеті у Львові, та головою Українського Медично-Санітарного Об'єднання Праці (УМСОП). На еміграції в Німеччині був членом Управи подібної організації УМСОП у Мюнхені.

Після приїзду до ЗСА взяв участь у заснуванні Товариства „Самопоміч" та був членом комітету для будови й купна Народного Дому в Ню Йорку; довгі роки працював у Раді Директорів Українського Конгресового Комітету Америки. 1947 року причинився до утворення в Ню Йорку американського НТШ та був його першим секретарем. Але найбільше праці вклав у професійну організацію лікарів. Був засновником Українського Лікарського Товариства в Америці у 1950 році та його головою протягом п'ятьох каденцій. 1954 року заснував журнал-квартальник Українського Лікарського Товариства в Америці „Лікарський Вісник" та був його довголітнім головним редактором. Був у складі редакційної колегії „Лікарського Альманаха" та організував науково-професійні з'їзди українських лікарів.

В останніх тридцяти роках д-р Р. Осінчук діяльно працював у мирянському русі, виступаючи в обороні прав Української Католицької Церкви, її помісности й патріяршого устрою. Був головою патріяршого Фонду при корпорації „Свята Софія" та професором Українського Католицького Університету в Римі.

Свою публіцистично-журналістичну діяльність почав д-р Р. Осінчук ще студентом. У Львові був постійним дописувачем до щоденника „Новий Час", „Народні Справи", „Свободи" й „Неділі". Дописував також до „Діла", літературного місячника „Назустріч" та до популярно-наукового місячника „Життя і Знання". Як пропагандивно-інформаційний референт Українського Гігієнічного Товариства у Львові, на протязі десяти років своєї праці вмістив понад 250 статтей по різних українських часописах, популяризуючи здорові проблеми (зокрема профілактику) серед нашого народу. Крім того, редагував і дописував до журналу „Народнє Здоров'я", де провадив ще спеціяльний „Дитячий куток" у віршованій формі. Українське Гігієнічне Товариство видало кілька його книжечок на здорові теми, а видавництво „Ранок" Івана Тиктора видало в 1938 році книжечку фантастичних оповідань про інфекційні хвороби „Чорна рада". У ЗСА дописував до „Свободи", „Америки" та „Нового Світу" на різні теми, деколи під псевдонімом Роман Лукич. За час свого побуту в Америці помістив понад сто двадцять статтей. Д-р Р. Осінчук був членом Спілки Українських Журналістів Америки.

Закінчуючи цю ділянку праці, не можна не згадати ще літературних та музичних здібностей д-ра Р. Осінчука. Він писав короткі есеї на романтичні теми, твори поезії, укладав слова до різних танкових мелодій та й сам компонував легкі музичні твори — вальс, танго, фокстрот чи навіть поважніші пісні. Не раз у Львові співали його пісні до музики на забавах, не знаючи навіть, що д-р Р. Осінчук був їхнім автором. Деякі з його пісень були у програмах хорів, а одну з його поезій відомий композитор Андрій Гнатишин поклав на ноти. Взагалі д-р Осінчук любив спів і музику — ще в українській гімназії в Тернополі був сопрановим солістом хору; спів також у хорі „Бандурист" у Львові.

Наукове почав працювати після закінчення студій у ділянці внутрішньої медицини з особливим зацікавленням до кардіології, електрокардіографії, ревматичних хвороб та бальнеотерапії; цікавився також проблемами суспільної медицини, генетики та історії української медицини. Наукові доповіді виголошував на наукових з'їздах українських лікарів та природників у Львові, на наукових конференціях українських лікарів у Черчі, Станиславові, в Українському Лікарському Товаристві та Медичному Інституті у Львові. Брав також участь з доповіддю на науковому з'їзді українських лікарів у Карльсфельді (Баварія). В Америці був учасником усіх наукових з'їздів українських лікарів ЗСА й Канади. Виголошував доповіді на американських лікарських конференціях, на конференціях Українського Технічного Інституту, Математично-природничої секції НТШ, УВАН та на Світовому Конгресі Вільної Науки 1967 і 1973 роках. Д-р Р. Осінчук був дійсним членом НТШ з 1942 року та довголітнім головою його Хемічно-біологічно-медичної секції. Він також почесний член УЛТПА та СФУЛТ, почесний доктор Українського Вільного Університету в Мюнхені і почесний громадянин міста Вінніпегу в Канаді.

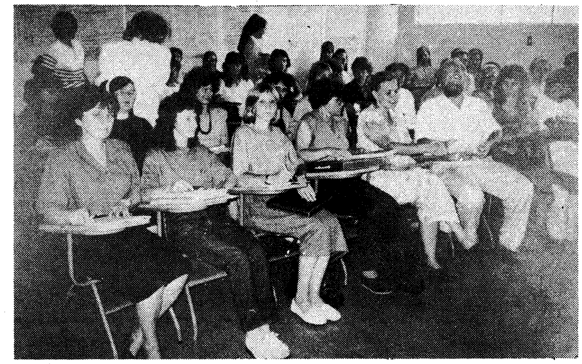
Д-р Р. Осінчук мав численні наукові публікації: 42 праці з ділянки клінічної медицини; 10 праць із суспільної медицини; 12 праць з історії української медицини. Разом 64 праці, в тому числі близько 40 вийшли друком у „Лікарському Віснику" у Львові та „Лікарському Віснику" в Америці. У 1940 році його обрано науковим секретарем Наукового Товариства у Львові. Д-р Р. Осінчук був дійсним членом УВАН в Америці та в Европі.

Довідки про д-ра Р. Осінчука є в таких американських бібліографічних виданнях: „Who is Important in Medicine", American Men in Medicine", „Who is Who in the East". „World Biography".

Добре слово про діяльність д-ра Р. Осінчука сказав уже Іван Кедрин. Ми хочемо лише додати, що характерною рисою св. п. д-ра Р. Осінчука було його глибоке розуміння життєвих процесів та зріла оцінка складних подій часу. Скрізь він віддавав всі свої сили, знання й багатий досвід справі українського народу на батьківщині та в розсіянні.

Світла пам'ять про д-ра Р. Осінчука довго не згасне в наших серцях.

У школах Бразилії вивчають українську мову

Вчителі української мови в Бразилії на курсах педагогічної методології.

Користаючи з закону штату Парани, який дає можливість вивчати українську мову в урядових школах, федеральний університет Парани і Шкільна Рада Української репрезентації зорганізували для українських учителів курс педагогічної методології. Метою цього курсу є підготувати учителів до навчання української мови, як вимагає Паранський секретаріят навчання. Координують д-р Володимир Кульчинський і професор Оксана Борошенко з відділу мов університету. Зреалізувався цей проєкт завдяки ініціятиві і старанню д-ра Богдана Кравченка та КІУСу, які уможливили приїзд викладачів, професора Оленки Білаш, яка є авторкою нової педагогічної методології у навчанні мов, та професора Івана Соколовського. Оленка Білаш — професор педагогіки Кальґарського університету в Канаді, проф. Іван Соколовський — керівник двомовних програм у Міністерстві освіти провінції Альберта.

Щоб ознайомитися зі шкільництвом Парани, професори відвідали приватні й урядові школи, навчальні установи, парлямент штату, палату паранського губернатора, де мали нагоду побачити картини Михайла Бакуна, визначного українського маляра Бразилії. Опісля відвідали школи в різних місцевостях штату, познайомилися з українською громадою, молоддю і дітьми по колоніях (селах).

Курс почався 10-го грудня з програмою на 180 годин, маючи 45 учителів-учасників з Парани, а також 5 з сусідньої Аргентини. Процес викладів не лише цікавий, але дуже доцільний: спрямоване учасників не лише на те, щоб навчилися викладати, але щоб дійсно вивчили мову.

Крім приватних і суботніх шкіл навчання української мови в урядових школах Парани впливатиме на збереження культури й ідентичности. Вже в 1991 році, в якому українська громада святкує століття іміграції в Бразилії, у вісьмох урядових школах почнеться навчання української мови. Це буде одна з головних точок наших святкувань Другим проєктом нашої Репрезентації є заснування бібліотек-читальнів при цих школах.

Наше публічне признання і подяка д-рові Богданові Кравченку, проф. О. Білаш, проф. І. Соколовському, Міністерству Освіти Альберти, КІУСові та Товариству імени Владики Будки за працю і покриття коштів. Також подяка всім тим, хто співпрацює з нашою громадою Бразилії.

Нестор Кутинський

Союз Українок у Львові

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) при співпраці жіночих організацій Торонто влаштувала вечір-зустріч з Любою Бойчишин, головою Союзу Українок Шевченківського району у Львові.

Вечір відбувся 13-го лютого в залі Українського Культурного Центру. Серед присутніх були д-р Марія Квітковська — голова СФУЖО, голови крайових жіночих організацій, голови відділів та багато гостей. Вечером проводила Оксана Соколик — заступниця голови СФУЖО, вона вручила дорогій гості корсаж та коротко її представила.

Люба Бойчишин — будівельний інженер, донедавна працювала професійно. Одна з основниць Товариства рідної мови ім. Тараса Шевченка у Львові, тепер голова одного з Відділів СУ, а саме — Шевченківського району.

Л. Бойчишин цікаво розказувала про працю свого відділу, про працю жінок в Україні. Але для всіх були несподіванкою слова Люби: „...Мені 38 років. Я, мабуть, найстарша у своєму відділі..." Виглядає, що молоді жінки України відчувають, що їхня праця сьогодні потрібна, і всіми силами кидаються у вир заннять. Відділ СУ Шевченківського району поставив собі кілька завдань. Серед них — формувати національну свідомість українського жіноцтва, організувати та проводити традиційні свята нашого народу, виступати за дотримання конституційних прав матерів, за охорону прав дітей, що виховуються без батьків. За охорону прав людей похилого віку та самітних.

І тут, власне, велика діяльність згаданого відділу. Вони опікуються сирітками, які не живуть у сиротинцях. Опікуються дітьми-калічками, з яких багато є хорих на „селебрал палси". Таких потребуючих дітей є в їхньому районі понад двісті. Стараються принести поміч і розраду старенькім та самітним. Членки відділу радо вишиватимуть сиріткам сорочечки та блюзочки, як тільки зможуть дістати відповідний матеріял та нитки. Сиріткам СУ відкрив у банку конто, і всім дітям, по однаковій крапельці, вкладають на конто, щоб був хоч малий фонд в разі потреби.

Велику освітньо-харитативну працю проводять молоді членки цього відділу СУ, який засновано недавно — у вересні минулого року.

Особливу увагу присвячує Л. Бойчишин хворим на розсіяний склероз (малтіпл склерозіо — МС), з яким вона сама вже довгі роки. Тут вона нав'язала контакт з інтернаціональним товариством МС і вписала до нього певну кількість хворих України, щоб діставати літературу та всі найновіші результати досліджень. Багато питань дістала Л. Бойчишин. А декотрі, що й не стосувалися праці жіночих організацій. На них вона попросила відповісти свого дружину Михайла Бойчишина, депутата Львівської обласної Ради та голову виконавчого комітету Шевченківського району Львова. Його повні та зрозумілі відповіді знаменито доповнили вечір Л. Бойчишин.

На закінчення д-р М. Квітковська сердечно привітала гостю зі Львова і похвалила працю СУ та радила, що нарешті прийшов час, коли можемо тісно співпрацювати.

При каві і солодкому присутні ще довго розпитували Любу і Михайла Бойчишинів про ситуацію та події в Україні.

Весь прихід з цієї приємної і корисної зустрічі, 800 доларів, СФУЖО і жіночі організації Торонто передали на поміч сиріткам та калічкам Львова.

О. Б. -С.

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

КАЛІСТА Ф. ЧОПІВСЬКА, член УНС Відд. 114-го ім. св. Володимира в Чикаго, Ілл. померла на 87-му році життя. Нар. 21-го лютого 1904 року в Україні. Членом УНС стала 1958 року. Похорон відбувся 6-го лютого 1991 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, н.Дж.
Вічна їй Пам'ять!

Ольга Бережан, секр.

СТЕФАН МУРИН, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чікаго, Ілл. помер 24-го грудня 1955 року на 66-му році життя. Народжений 1889 року в Україні. Членом УНС став 1922-го р. Залишив у смутку дочку Анну і сина Гаррі. Похорон відбувся 28-го грудня 1955 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Карачевський, секр.

ПРІСЦІЛЛА СИЛЬЧАК, член і секретар 274-го Відд. УНС ім. Івана Годяка в Лос Анджелес, Каліф. померла 2-го березня 1991 року на 76-му році життя. Нар. 11-го січня 1915 року в Манчестер, Н. Г. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку дочку Йоанну Стефен з мужем Робертом, сина Евгена, внуків Джеймса і Роберта Стефен, правнуків — Миколу, Івана і Аллен; братів Михайла Кравчі і сестер: Анну Волфінґер, Катерину Пелц і Сильвію Ля Ґуардія. Похорон відбувся 6-го березня 1991 року на цвинтарі Форест Лови, Голлівуд, Лос Анджелес, Каліф.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МІЗА член і довголітній голова 487-го Відділу УНС т-ва „Дніпро" в Ст. Пол, Міннесота, помер на 88-му році життя. Нар. 1902 року в Україні. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дочку Оксану з внуками: Іваном, Брейді і Данилом та сина Святослава з внуками: Тінаю, Танею і Михайлом. Похорон відбувся 14-го лютого 1991 року на цвинтарі Форест Лон у Ст. Пол, Міннесота.
Вічна Йому Пам'ять!

М. Денисюк, секр.

ВАЛЕНТИНА МАЛАНЧУК, член УНС Відд. 301-го ім. Д. Вітовського в Блюмінґел, Ілл. померла 21-го лютого 1991 року на 85-му році життя. Нар. 1905 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Людмилу та зятя Евстахія, двоє внуків Володимира та Юрія Марциняків з родинами, ближчу та дальшу родину в ЗСА і на Україні. Похорон відбувся 25-го лютого 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Блюмінґел, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Петро Врублівський, секр.